

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 17.05.1972, sp. zn. 1 Cz 53/72, ECLI:CZ:NS:1972:1.CZ.53.1972.1

Číslo: 16/1973

Právní věta: Právo na plnění z poistnej zmluvy o poistení osôb podľa ustanovenia § 372 ods. 3 O. z. nenáleží čs. štátu, ktorému pripadlo dedičstvo po poistenom podľa ustanovenia § 462 O. z.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 17.05.1972

Spisová značka: 1 Cz 53/72

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Cena, Odúmrť, Pojištění

Předpisy: 95/1963 Sb. § 4

§ 34

§ 37

§ 372

§ 39 40/1964 Sb. § 371

§ 462

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Poručitel' Ľ. S. zomrel 8. 10. 1969 bez zanechania závetu; dedičov zo zákona nemal.

Štátne notárstvo Bratislava-mesto zaradilo do súpisu aktív a pasív dedičstva po poručiteľovi Ľ. S. plnenie z poistnej zmluvy, uzavretej poručiteľom s pobočkou Slovenskej štátnej poisťovne v B. pod č. 8 813 523, v sume 11 500 Kčs, určilo touto sumou všeobecnú cenu majetku poručiteľa, jeho dlhy v sume 2723 Kčs a čistú hodnotu dedičstva v sume 8776 Kčs. Rozhodnutím z 19. 3. 1970 č. k. D 2341/69 - 15 štátne notárstvo potom vyslovilo, že celé dedičstvo pripadne čs. štátu s tým, že obstarateľke pohrebu poručiteľa J. M. budú uhradené ňou vynaložené náklady na pohreb v sume 2724 Kčs.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvádzanými rozhodnutiami štátneho notárstva vydanými v tejto dedičskej veci bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

V prejednávanej dedičskej veci bolo povinnosťou štátneho notárstva v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 a § 34 ods. 1 Not. por., aby spoľahlivo zistilo, o akú poistnú zmluvu poručiteľa išlo a komu z nej prislúcha právo na plnenie.

Pokiaľ by išlo o poistenie osôb v zmysle ustanovenia § 371 a nasl. O. z., čo je vzhľadom na údaje štátnym notárstvom doteraz získané pravdepodobné, bolo potrebné mať na zreteli, že ustanovenie § 372 ods. 2 O. z. určuje, komu vzniká právo na plnenie z poistnej zmluvy o poistení osôb, ak oprávnená osoba nie je v čase poistnej udalosti určená alebo ak toto právo nenadobudne. Pritom právo na plnenie vyplýva osobám uvedeným v citovanom zákonom ustanovení priamo z poistnej zmluvy. Samo plnenie z poistnej zmluvy, ktoré by prislúchalo oprávneným v zmysle ustanovenia § 372 O. z., do dedičstva po poručiteľovi nepatrí (porov. rozhodnutie uverejnené pod č. 9/1968 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR).

Ak teda išlo o plnenie zo zmluvy o poistení osôb podľa ustanovení § 371 a nasl. O. z., štátne notárstvo sa dopustilo chyby, že toto plnenie zaradilo do súpisu aktív a pasív dedičstva a že s ním rátalo pri určení čistej hodnoty dedičstva. Keďže táto suma ani nárok na jej vyplatenie nepatrí do dedičstva po poručiteľovi, nemohlo ju štátne notárstvo vydať čs. štátu podľa ustanovenia § 462 O. z.

Čs. štát nemohol nadobudnúť právo na plnenie z poistnej zmluvy ani podľa ustanovenia § 372 ods. 3 O. z. Ak v čase poistnej udalosti nebola oprávnená osoba určená alebo ak nenadobudla právo na plnenie a ak niet ani manžela poisteného, ani detí poisteného, ani rodičov poisteného, ani osôb, ktoré žili s poisteným po dobu najmenej jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poisteného, nadobúdajú podľa ustanovenia § 372 ods. 3 O. z. toto právo dedičia poisteného. Avšak štát, keď mu dedičstvo pripadne podľa ustanovenia § 462 O. z., nie je dedičom.

Štátne notárstvo teda rozhodovalo na základe neúplne zisteného stavu veci a porušilo preto zákon v ustanoveniach § 4 ods. 1, § 34 ods. 1, § 37 ods. 1 a § 39 ods. 1 Not. por. v súvislosti s ustanoveniami § 462 a § 372 O. z.